

Nauji metai dažnam yra naujų darbų bei tikslų įgyvendinimo pradžia - prisižadama išmokti ką nors naujo, pradėti sveikiau gyventi ar galiausiai - nuosekliau ir atsakingiau planuoti finansus, kad paskutinės dienos iki atlyginimo nebūtų kupinos nerimo. Kuo gyvenimas be santaupų žalingas finansinei ir psichologinei gerovei bei kaip šią situaciją pakeisti, apžvelgia finansų specialistai.

Kaip rodo Lietuvos bankų asociacijos (LBA) iniciatyva atliktas tyrimas, „lietuviai suvokia, kaip sudurti galą su galu (gyventi „nuo algos iki algos“), tačiau kaip taupyti ateičiai, kaip planuoti finansus 10, 20, 30 metų į priekį, mums yra neatrasta žemė“. Tyrimo duomenimis, tik apie 15 proc. Lietuvos gyventojų galima būtų vadinti finansiškai išprususiais.

Visgi, anot psichologų, pastovus gyvenimas „ant finansinės ribos“ žalingas savijautai ir net santykiams šeimoje. Negana to, kaip pastebi Krizių įveikimo centro psichologai, lietuviai labai jautrūs finansiniams sunkumams, pasikeitimams darbe. Kad jaustumėmės ramiau netekę darbo ar sumažėjus pajamoms, reikėtų būti sukaupus bent 3 mėn. išlaidų dydžio santaupų.

Santaupų kaupimo pradžia

Daugelis turi įsipareigojimų, kuriuos nuosekliai moka kiekvieną mėnesį. Tai ne tik būtiniosios išlaidos, kaip būsto nuoma ar komunaliniai mokesčiai, bet ir kiti finansiniai sandoriai, paskolos.

Kaip teigia „General Financing“ Klientų sėkmingos patirties vadovas Skirmantas Ketvirtis, kintant vartotojų įpročiams, jiems orientuojantis į dabarties gerovę, kinta ir skolinimosi, kaip finansų planavimo, vertinimas. Tiesa, kartais tai gali pakišti koją – skolinamasi neįvertinus savo finansinių galimybių, visų galimų mokesčių ir (ar) nepasiliekančią „laisvų“ pinigų, užtikrinančių finansinį stabilumą.

„Norint pakeisti situaciją ir sukaupti santaupų, pirmiausia, reikėtų pasidaryti paprastus namų darbus: susirašyti turimas paskolas, išskaidyti, kiek jų įmokoms skiriama per mėnesį, ir kiek laiko šias įmokas dar reikės mokėti. Tada jau galima ieškoti išeities, kaip kiekvieno mėnesio įsipareigojimus sumažinti, pavyzdžiui, padalinant juos ilgesniam terminui“, – sako ekspertas.

Pašnekovo teigimu, vienas iš būdų perplanuoti finansus yra refinansavimas, kai visos turimos paskolų sutartys iš skirtingų teikėjų perkeliamos pas vieną, vietoj kelių mokama

viena mažesnė mėnesinė įmoka, pats asmuo susidėlioja sau patogų mokėjimų grafiką. S. Ketvirtis pastebi, kad dėl refinansavimo paslaugos kreipiasi tiek didžiųjų bankų, tiek mažesnių rinkos žaidėjų klientai: apie 70 proc. jų gali minėta paslauga pasinaudoti.

Nuoseklios išlaidų dalybos

„General Financing“ Klientų sėkmingos patirties vadovo teigimu, norint atlyginimo dienos laukti ramiai, atidžiai perplanuoti reikia ne tik turimas paskolas, bet ir kitas išlaidas.

„Savo mėnesio išlaidas padalinkite į kelias dalis ir surašykite, kiek lėšų skiriate kiekvienai iš jų: komunaliniams mokesčiams, nuomai ar įmokai už būstą, maistui, turimiems finansiniams įsipareigojimams, sveikatinimo ir grožio paslaugoms, švietimui ir saviugdai, hobiams bei pramogoms. Tokiu būdu atrasite, kur galite sutaupyti, o kuriai sričiai – paskirti daugiau. Juk verčiau išmokti naują kalbą ir vėliau tai išnaudoti ieškant geresnio darbo, nei kasdien pietauti kavinėse“, – pataria S. Ketvirtis.

Ketvirčio teigimu, svarbu nusimatyti ir tai, kiek pinigų kiekvieną mėnesį atsidėsite taupymui (rekomenduojama suma turėtų siekti 10 proc. atlyginimo) bei kada pasieksite 3 mėnesių išlaidų dydžio finansinį rezervą. Galiausiai, reikėtų sugalvoti, kam taupysite toliau, jį surinkus, – gal tai bus ilgai planuotas pirkinys, nauji įgūdžiai ar kelionė svetur. Specialisto teigimu, ilgalaikis tikslas padės visko nemesti po mėnesio ar kelių ir vėl negrįžti į gyvenimo „nuo atlyginimo iki atlyginimo“ ritmą.

